

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

УДК 004.056.5:342.72/.73:[004.77:316.77](043.2)

*Давидова Ірина Олександрівна,
професорка кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій
Харківської державної академії культури,
академік Національної академії вищої освіти України,
докторка наук з соціальних комунікацій, професорка,
м. Харків, Україна*

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ: СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВИМІР

Становлення та розвиток постіндустріального, інформаційного, цифрового суспільства та, на майбутнє, суспільства знань, суттєвим чином впливають на існуючу соціальну феноменологію. Система різноманітних комунікативних зв'язків, що виникають між різними контрагентами комунікації, формує не лише розгалужений комунікаційний простір, але й створює низку суттєвих загроз для інформаційної безпеки кожної особистості.

Регулювання способів взаємодії особистостей у мережевому просторі, є складним і недостатньо врегульованим завданням. Складність його вирішення пов'язана з декількома факторами, серед яких провідними є постійне розгортання інформаційного простору нового часу, якому притамана віртуалізація реальності, що зростає по експоненті; маніпулятивні дезінформаційні технології, які прагнуть змінити статус інформації і представити її як негативний ресурс; недостатньо ефективне функціонування комунікативних підсистем суспільства – соціальних інститутів та неінституціалізованих сфер діяльності, яким притамана комунікативна функція.

Сучасна людина, на відміну від людей попередніх епох, що жили у світі реальних відносин, співрозмірних діапазону повсякденної реальності, усе більше відчуває залежність від загальних тенденцій розвитку цифрового суспільства, в якому постійно ускладнюються механізми соціальної кібернетики. Філософія і соціальна прагматика даної тенденції проявляються в тому, що людина відчуває себе усе більше інформаційно залежною і має усе більше сприймати оточуючий світ через інформацію.

Суб'єкти комунікативної взаємодії, самотійно визначаючи стратегіями своєї соціальної діяльності, самореалізації відповідно до як ніколи раніше різноспрямованої інформації, отримують певну свободу власного вибору, коли на запит користувача практично негайно надходить відповідь системи. Це можна розглядати як позитивний вектор віртуалізації інформаційної реальності. Але віртуалізація реальності, як і будь яка соціально-інформаційна технологія, є амбівалентним процесом і відповідно має не менш потужний соціальний негатив.

В цьому сенсі інформаційна безпека особистості як комплекс заходів, спрямованих на захист конфіденційності, цілісності та доступності особистої інформації людини в цифровому середовищі, не гарантує повною мірою захисту від кіберзлочинності, зловживань даними, кібершантажу та інших загроз, що можуть виникати в онлайн просторі. Соціальні мережі часто збирають великі обсяги особистої інформації про користувачів, яка потім може бути використана третіми сторонами без належного дозволу; транслюють і поширюють фейки, дезінформацію і маніпуляції, що впливають на погляди і поведінку

Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі користувачів. Більше того, розповсюдження дезінформації та фейкових новин може призвести до загрози для психічного здоров'я та душевного благополуччя. Недостовірна інформація викликає почуття паніки, тривоги та розчарування серед користувачів, яке накладається на досвід оточуючої реальності.

Ми спостерігаємо усе більш витончені технології, які в ситуації інформаційної війни, політичної та економічної конкуренції змінюють сталу послідовність технологічних операцій, притаманих класичному комунікаційному процесу: подія – повідомлення. При цьому стає зрозумілим, що якість комунікаційного процесу в суспільстві та кожній його сфері залежить від комунікаційної культури індивідів, використання технологій верифікації інформаційних повідомлень лідерами думок, яким довіряють українці, та авторитетності державних джерел інформації.

УДК 02(477)'06

*Гомотюк Оксана Євгенівна,
декан соціально-гуманітарного факультету
Західноукраїнського національного університету,
докторка історичних наук, професорка,
м. Тернопіль, Україна*

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ У СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА»: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Основними трендами сучасного інформаційно-наукового простору є міждисциплінарність, інтернаціоналізація, комерціалізація. Виконання цих умов дозволить говорити про конкурентоспроможність наших спеціальностей, освітніх програм, наукових студій, дисертаційних досліджень.

Слова японського ученого Мічію Кайку, що майбутнє за міждисциплінарними студіями, спонукають до роздумів та окреслення векторів руху. Наукова розвідка сучасної вченої із соціальних комунікацій Н. Бачинської про міждисциплінарну освітньо-професійну програму « інтернет журналістика і блогінг» у спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» розкриває алгоритм дій щодо формування міждисциплінарної програми. «Пропозиція освітньо-професійної програми « інтернет-журналістика та блогінг» за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» передбачає опанування знаннями, що належать до спеціальностей 061 Журналістика та 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, які визначають її предметну область та інтеграцію змісту освіти у цих галузях» [1], – підкреслює Надія Анатоліївна.

Як засвідчує комунікація із випускниками, стейкхолдерами, особливо у бібліотечній справі та офіс-менеджменті, фахівець має не лише володіти знаннями, вміннями, навичками, компетентностями, але й міждисциплінарною професійною мобільністю. На сьогоднішньому ринку праці конкурентоспроможними є такі випускники, котрі легко адаптовуються до змін, критично мислять, стресостійкі, працюють в команді, комунікабельні, гнучкі, тобто володіють широким арсеналом «м'яких навичок», технологічно грамотні. Міждисциплінарність має стати основною характеристикою, якій має відповідати освіта майбутнього [2]. У проєкті Організації економічного співробітництва та розвитку «Future of Education and Skills 2030» було підкреслено, що «визначення багатьох варіантів вирішення складних проблем вимагає залучення до міркувань різних дисциплін» [3]. Зокрема, ОЕСР визнано, що освіта майбутнього має бути спрямована на те, щоб зробити більше, ніж просто підготувати студентів до ринку праці; вона має забезпечити молодь навичками, необхідними їм, щоб стати активними, відповідальними та залученими